Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237, 4-0807
УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 160. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 20-го СЕРПНЯ 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 20, 1954. No. 160. VOL. LXI.

СЕНАТ ПОГОДИВСЯ НА ЗМІНИ В ЗАКОНІ ПРОТИ КОМУНІСТІВ

СПІЛЬНА КОНҐРЕСОВА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРИЙНЯЛА ЗАКОН ПРО ДОПОМОГУ ЗАКОРДОНОВІ В СУМІ $2,781,499,846 ДОЛЯРІВ

Вашинґтон. — Сенатор Вільям Новленд, провідник сенатської більшости, заявив, що є вигляди на компромісовий закон проти комуністів, бо Сенат погодився на ті зміни, які прийняла Палата Репрезентантів. Він також сказав, що є вигляди, що сенатську редакцію цього закону прийме і Палата Репрезентів, і що проти цього протикомуністичного закону не буде ставити „вета" президент Айзенгавер. Між іншими змінами Сенат прийняв і той пункт цього закону, згідно з яким позбавлятимуть громадянських прав тих усіх комуністів, які будуть засуджені за те, що змагали до зміни силою демократичної форми уряду ЗДА. Про те ґоворив президент Айзенгавер в своїм зверненні до народу, коли заявив, що та особа, яка вибирає за свою програму комунізм, сама себе позбавляє прав цієї демократичної держави, бо хоче її заступити іншою тоталітарною державою. Така особа, казав президент Айзенгавер у промові Про стан Унії, не має права бути громадянином ЗДА. Закон проти комуністів мають остаточно вирішити на спільній Конґресовій Комісії. — Спільна Конґресова комісія прийняла допомогу закордонові в висоті 2,781,499,816 долярів, що разом із попередньо ухваленою і невиданою сумою становитиме 5,243,575,715 долярів. Президент домагався на допомогу закордонові 3,438,549,805 долярів, але Конґрес зменшив цю суму на 777,057,738 долярів.

Конґрес прийняв фармерський закон

Вашинґтон. — Сенат прийняв більшістю 44 до 28 голосів фармерський закон президента Айзенгавера, що вважають новим успіхом республіканського уряду. Давніше цей закон прийняла Палата Репрезентантів, і він іде на підпис президента. Палата Репрезентантів прийняла його більшістю 208 до 47 голосів. Цей компромісовий закон визначає „пливку" підтримку цін на фармерські продукти у висоті 82.5 відсотка до 90% паритету. Секретар рільництва Езра Тефт Бенсон матиме тепер нагоду довести, що зменшена допомога фармерам зредукує надвишку фармерських продуктів, які спричиняють урядові багато клопоту. Згідно з новим законом, Бенсон зможе визначити висоту допомоги фармерам для підтримки цін на їхні продукти. Цей закон відноситься до п'ятьох рільничих продуктів: пшениці, бавовни, рижу, кукурудзи та земляних горіхів (арахісу). Допомога фармерам для підтримки цін на молочні продукти становить тільки 75 відсотків паритету, який зобов'язує вже від 1 квітня ц. р.

Сенат прийняв закон про поширення виплати на безробіття

Вашинґтон. — Сенат прийняв законопроєкт, згідно з яким 4 мільйони нових робітників матимуть право діставати урядову допомогу під час безробіття. Палата Репрезентантів вже давніше прийняла була подібний законопроєкт, але Сенат вніс дві нові поправки, мусів ще раз над ним голосувати. Новий законопроєкт поширює опіку під час безробіття на майже всі категорії федеральних працівників, а також і на робітників тих фірм, які затруднюють чотири або більше робітників впродовж двадцяти тижнів в році. Дотеперішній закон передбачає користування з допомоги на час безробіття тільки тим робітникам, які працюють у фірмах, що затруднюють принаймні 8 або більше робітників. Але деякі стейти опікуються як безробітн. і тими робітниками, які працюють у фірмах з меншим числом робітників. На основі нового законопроєкту 2,500,000 федеральних працівників і коло 1,500,000 робітників приватних фірм зможуть діставати допомогу, коли втратять працю.

Вибрано правного дорадника комісії для справи МекКарті

Вашинґтон. — Голова Сенатської Комісії для справи сенатора Джозефа МекКарті, сенатор Артур В. Воткінс повідомив, що ця комісія вибрала на свого правного дорадника адвоката і бувшого конґресмена з Честеру, Па., Волleса Чедвіка. Демократичні й республіканські члени цієї шестичленної комісії погодилися на Чедвіка тому, що його дотеперішня діяльність дає запоруку, що він безсторонньо вестиме цю справу. Чедвік, як конґресмен від 1947 до 1949 року, не був ані завзятим прихильником, ані упередженим ворогом МекКарті. Він підтримував працю комісії, яка досліджувала протиамериканські дії комуністів.

В АМЕРИЦІ

● **Палата Репрезентантів** одноголосно прийняла законопроєкт, згідно з яким найближча сесія Конґресу має відбутися 5 січня 1955 року. Цей законопроєкт піде на затвердження Сенату. За Конституцією Конґрес має починати наради 3 січня кожного року, хібащо цей реченець буде змінений законом.

● **Орган Міжнародного Товариства Міських Управ** домагається, щоб в кожному місті була створена Рятункова Організація, яка працювала б під час стихійних катастроф. Серцем цієї організації повинні бути міські урядовці, а співпрацювати з нею мусять всі соціальні групи.

● **Сенат прийняв** законопроєкт, згітно з яким можна буде видати 1,070,000,000 долярів, на реґуляцію рік та на розбудову портів.

● **Президент Айзенгавер** підписав закон про право постійного перебування в ЗДА для 48-річної громадянки Стайки Петровіч, яка п'ять років тому прибула до цієї країни з родиною югославського дипломата і мусіла жити у нього немов у неволі, бо їй не дозволяли бачитися з людьми, ходити до церкви та ін. Стайкою Петровіч заопікувався сенатор Роберт Гендріксон, якого просив про це парох сербської катедри в Ню Йорку.

● **Податкове Бюро** погодилось на те, щоб бруклинський фабрикант заплатив 500,000 долярів залеглих податків, хоч повинен заплатити 736,669 долярів, бо не платив податків від 1942 до 1947 року. Бюро ствердило, що в Семюела Свірскі не був „очевидної" злоі волі не платити податків.

● **Департамент рільництва** повідомляє, що цього року значно збільшилися позички фармерам внаслідок посухи та повені. До 30 червня цього року видано фармерам 292,452,800 долярів позичок.

● **Другий раз** арештовано д-ра Семюела Шепперда за убивство своєї 31-річної жінки Мерилин. Шепперда арештовано після зізнань медичної сестри, яка заявила, що мала з ним інтимні зносини, хоч він це під присягою заперечував. Суд присяглих обвинувачує його в убивстві вагітної дружини.

„ДЕМОКРАТИЧНИЙ ДЕНЬ" В ІЛИНОЙ

Хоч від виборів ділить нас ще два і пів місяця, проте виборча кампанія вже починається. Це було теж завданням „Демократичного Дня" в Спрінґфілд, де Адлей Стівенсон, переможений демократичний кандидат на президента країни в минулих виборах, підтримував кандидатуру сенатора П. Доґлеса на перевибір до Сенату з Ілиной. На фото: — сен. Доґлес (зліва) з А. Стівенсоном

Айзенгавер мусітиме виголосити багато виборчих промов

Вашинґтон. — Хоч президента Айзенгавера вважають за „неполітичного президента', цієї осени він мусітиме виголосити багато промов, щоб у виборах здобути більшість для своєї партії в Конґресі. Вже цього тижня він мусить летіти до стейту Ілляной, де має виголосити промову на стейтових торгах. Ґ одночасно підтримати республіканського кандидата на сенатора Джоефа Міка, який кандидує проти демократичного сенатора Пола Даґлеса. Наприкінці цього місяця Айзенгавер промовлятиме на стейтовій виставці в стейті Айова, а також на конвенції Американського Леґіону в Вашинґтоні. Вже з Денверу він буде промовляти через радіо й телевізію до американського народу про успіхи свого уряду на останній сесії Конґресу. Під час виборчої кампанії Айзенгавер має два рази промовляти на західньому узбережжі на зборах жінок у Лос Анджелесі і на зборах Американської Федерації Праці в тому самому місті. В вересні президент плянує виголосити промову на відкритті Греблі МекНери в стейті Ореґон, де також старатиметься підтримати республіканського сенатора Г. Ґордона. Вже тепер багато конґресменів і сенаторів стараються, щоб Айзенгавер погодився промовляти на їх користь під час виборчої кампанії ,хоч президент заявив, що підтримуватиме програму партії, а не окремих кандидатів.

Адвокати проти навчання про комунізм в публічних школах

Шікаґо, Ілл. — Палата деґатів, яка займається політикою на зборах Товариства Американських Адвокатів, ухвалила резолюцію, яка вимагає відкласти на неозначений час справу навчання про комунізм в публічних школах ЗДА. Резолюцію про навчання теорії і практики комунізму в усіх публічних школах цієї країни поставила окрема комісія, яка працювала над цією справою впродовж року. Тільки незначна частина промовляла за тим, щоб у публічних школах вивчали теорію комунізму і як цю теорію практично здійснюється в громадському і політичному житті. Більшість промовців заявилася проти навчання про комунізм в публічних школах, бо не знати, хто це мав би робити, а також навчання про комунізм могло б зрадити в учнів думку, що комунізм така важлива система, що треба аж в школах її вчити. Делеґат з Північної Каролайни заявив, що його стейт має клопоти з скасуванням сеґреґації в школах, а тут ще хочуть викликати новий клопіт із навчанням про комунізм.

ЗДА ВІДКЛИКАЮТЬ З КОРЕЇ ЧОТИРИ ДИВІЗІЇ

Вашинґтон. — Департамент оборони повідомив, що ЗДА плянують стягнути з Кореї чотири свої дивізії при кінці цього року і залишити там тільки дві свої дивізії. Там ще залишалася б одна дивізія Об'єднаних Націй, яка складається, головним чином із військ англійського Комонвелту, а також корейська армія, яка нараховує 20 дивізій. Корейський амбасадор в Вашинґтоні Філіп Ган негайно відвідав державний департамент, де заявив, що його уряд з поважною застановою прийняв цю вістку про відкликання з Кореї чотирьох американських дивізій і просив уряд ЗДА передумати цей плян та залишити американські війська в Кореї так довго, поки не будуть вишколені нові корейські дивізії. Відкликання американських дивізій відбувається згідно з пляном президента Айзенгавера, який ще в грудні минулого року заявив, що ЗДА мусять відкликати частину своїх військ з Кореї, бо думають про те, щоб американські збройні сили були розміщені так, щоб їх — на випадок потреби, — можна було кинути в те місце, де буде найбільша потреба. — Досі не знати, куди будуть переміщені ці чотиря американські дивізії, але гадають, що дві будуть перевезені на японський острів Окінаву, одна на Гаваї, а четверта мала б повернутися до ЗДА. Згідно з пляном президента Айзенгавера, в 1955 році мають бути в ЗДА зредуковані дві дивізії так, що їх було б не 19 як тепер, а тільки 17. Це діється згідно з пляном зменшити чисельний стан армії, і коштом цього розбудувати летунські сили. — Корейський уряд заявив, що тепер в Кореї настане „пусте місце", яке зможе заохотити північно-корейських комуністів повести атаку на південь. „Тепер не час на відкликування навіть одного вояка з Кореї, — казав амбасадор Ган, — бо це занепокоїть наш нарід, який зможе думати, що ЗДА залишають Корею саму.

ПОМЕР АЛЬЧІДЕ ДЕ ҐАСПЕРІ

Рим. — Д-р Альчіде де Гаспері, один із найчільніших державних діячів, що їх мала відроджена об'єднана Італія, перший прем'єр італійської Республіки, що очолював італійські уряди від грудня 1945 року до липня 1953, помер у віці 73 років на удар серця. З іменем де Гаспері тісно зв'язана історія післявоєнної Італії, її політична структура та її політичний і господарський розквіт. Де Ґаспері, італієць із Південного Тиролю, що належав до Австрії, абсольвент віденського університету і борець за приєднання Південного Тиролю до Італії ще з студентських часів, був першим, що промостив шлях післявоєнній Італії до спільноти демократичних держав Заходу, які були насторожені до Італії, як недавнього фашистівського союзника III Німеччини.— Силою своєї індивідуальности, свого красномовного таланту і свого дипломатичного хисту, він переборов західні упередження до Італії, та водночас вдержав і закріпив свій авторитет в Італії, яка наприкінці другої світової війни опинилась у стані анархії, викликаній сильною комуністичною партією, що загарбала була фашистівський скарб і масу зброї. Де Ґаспері був головою італійської християнсько - демократичної партії, яка постала з колишніх „популярів". Альчіде де Ґаспезі був католиком не тільки формально, але за переконанням і світоглядом, людиною глибоко віруючою. Це один із найбільших приятелів З'єдинених Держав і найчільніший речників єдности демократичної й антикомуністичної Европи. Колишній міністер внутрішніх справ в уряді де Ґаспері, — член тієї самої партії, Маріо Шельба, є тепер італійським прем'єром.

Вишинський знову приїздить до Ню Йорку

Об'єднані Нації. — Постійний представник Совєтського Союзу в Об'єднаних Націях, Андрей Вишинський приїздить у найближчий вівторок до Ню Йорку, щоб перейняти знову свої службові обов'язки. Коли він виїздив у квітні до Москви, часописи принесли вістку, що це остання подорож Вишинського з Америки, бо він більше не вернеться на своє становище. Тепер є поголоски, що Вишинський привезе когось, хто має стати його заступником, але в списку совєтської делеґації нема ніяких нових прізвищ.

Наради адміралів на Формозі

Тайпег. — До столиці Формози прибув командувач тихоокеанської фльоти ЗДА, адмірал Фелікс Стюмп, щоб з командувачами 1 і 7 американських фльот адміралом Філіпсом і Прайдом та з найвищими старшинами національно-китайського режиму на Формозі обміркувати справу спільної оборони Формози на випадок нападу на неї китайських комуністів. Разом з національною китайською фльотою впродовж 36 годин він об'їздив Формозьку протоку на помості нищильника, що його недавно ЗДА передали китайцям. Сьома фльота складається з двох літаконосців і цілого ряду кружляків, нищильників й інших воєнних кораблів різних типів.

Жадають смерти для колишнього прихильника Мосадека

Тегеран. — Госсеїна Фатемі, 36-літнього колишнього міністра закордонних справ в уряді Моссадека в Ірані, одного з найпалкіших звеличників Моссадека, що відсиджує кару 3 років в'язниці за бунт проти шаха, — судитиме в найближчому місяці військовий суд в Тегерані. Фатемі спіймано в гірській криївці у березні цього року. Разом із ним судитимуть двох інших високих урядовців режиму Моссадека. Військовий прокуратор домагається для всіх присуду смерти. Судитимуть їх військовим судом тому, що в Тегерані й деяких інших частинах Ірану все ще зобов'язує виїмковий стан.

Індонезія оскаржує Голляндію перед ОН

Джакарта, Індонезія. — Президент Індонезії Сукарно заявив, що індонезійський уряд вніс до Об'єднаних Націй скаргу проти Голляндії в зв'язку з Західньою Ґвінеєю. Західня Нова Ґвінея — остання голляндська колонія в Азії. Голляндський уряд відмовився вести переговори з Індонезією про нову форму правління і реформи у цій частині краю, бо — мовляв — Західня Ґвінея не стоїть у зв'язку з рештою Ґвінеї, ані расово, ані економічно і тому індонезійський уряд не має права втручатися туди. Голляндська посілість в Новій Ґвінеї займає простір коло 150,000 квадратових миль, здебільша джунґлів.

ПРЕДСТАВНИКИ ЗУАДК В СТЕЙТОВИХ ПЕРЕСЕЛЕНЧИХ КОМІСІЯХ

Филаделфія. — На пропозицію президента Айзенгавера, в усіх 48 стейтах творяться Губернаторські Дорадчі Комітети, які допомагатимуть в реалізації закону про приїзд 214,000 нових іміґрантів, т. зв. Акту Допомоги Втікачам. Головним завданням Губернаторських Комітетів буде допомогти дістати спонзорів, чи пак ашуранси від спонзорів і загалом бути допоміжними в подоланні труднощів переселенської програми. Кожний губернатор одержав докладний організаційний обіжник, в якому точно виясняються переселенчий закон, подається типи найбільш зацікавлених в переселенчій акції груп населення і приписи, як творити Комітети та що вони мають робити.

Успіх цього гуманітарного акту Президента залежить великою мірою від зацікавлення й активної співпраці самих громадян. Тому Злучений Український Американський Допомоговий Комітет звернувся вже до губернаторів стейтів Ню Йорк, Пенсилвенія, Мериленд, Мішіґен, Іллиной, Конетикат, Огайо й інших, щоб вони покликали до Губернаторських Переселенчих Комісій також представників ЗУАДК. Тому місцеві українські організації повинні порозумітись між собою та з Екзекутивою ЗУАДК в Филаделфії і, ввійшовши в контакт з урядом губернатора, запропонувати місцевого делеґата до Губернаторської Переселенчої Комісії в кожному окремому стейті. Це значно облегшить нову переселенчу акцію, не тільки збоку державних чинників і в загальнодержавному маштабі, але й нашу, українську переселенчу акцію в рямцях згаданого вище закону про приїзд 214,000 нових іміґрантів.

З окремою заохотою в цій справі звернувся до американських українців за посередництвом ЗУАДК заступник Адміністратора Акту Допомоги Втікачам, п. А. А. Мікочі, в своєму листі з 16-го серпня ц. р., подаючи рівночасно інформації про Губернаторські Комісії та підкреслюючи дотеперішні заслуги ЗУАДК і американських українців у переселенчій та допомоговій акціях.

5 ДЕРЖАВ — ПРОТИ ФРАНЦІЇ

ОДНОСТАЙНИЙ ФРОНТ ВСІХ УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ У БРЮССЕЛІ ПРОТИ ЗАПРОПОНОВАНИХ ФРАНЦУЗЬКИМ ПРЕМ'ЄРОМ ЗМІН ПАКТУ ОБОРОННОЇ СПІЛЬНОТИ

Брюсель. — З'їхавшись в середу, на день перед офіційним відкриттям конференції шести сиґнаторів західнього пакту Оборонної Спільноти, всі п'ять держав — Італія, Західня Німеччина, Голляндія, Бельгія і Люксембурґ—ствердили, що всі вони мають однозгідний строго неґативний погляд на зміни, що їх запропонував французький прем'єр Мендес-Франс. Ті п'ять держав почувають себе ще певнішими у своїй крайньо критичній оцінці французької пропозиції, бо таке саме становище займають також З'єдинені Держави й Англія, які — хоч не є сиґнаторами названого пакту, — проте дали ґарантії, що стали підставою постання пакту. Покищо існує таке враження, що запропоновані Мендесом - Франсом зміни не становлять навіть підстави для дискусії — заявляє головний представник „Ню Йорк Таймс-у" в Парижі, Гаролд Каллендер, у своїй першій кореспонденції до того часопису з Брюсселю. Тому щойно на самій конференції, що її офіційний початок назначено, як сказано вище, на четвер 19 ц.м., будуть шукати можливостей, чи взагалі є вигляди на компроміс між становищем Мендеса-Франса й всіх інших 5 держав, з яких 4 вже ратифікували той пакт в його первісному вигляді, а п'ята, Італія, розпочала ратифікаційну процедуру й заявила, що буде її продовжувати, тримаючись первісного тексту. Що торкається Франції, то її прем'єр, Мендес-Франс, автор запроєктованих змін, стоїть далі на становищі конечности таких змін, без яких — мовляв — той пакт не має шанс знайти апробату французького парляменту, Але серед інших 5 держав виринула думка, що краще похоронити зовсім той пакт, ані ж має він вийти в такій карикатурній формі. Мендес-Франс — запевнює Г. Калллендер — змінив своє становище лише настільки, що дивиться тепер на запропоновані ним зміни, не як на ультимативний і недоторканий твір, а як на вихідну точку для порозуміння. Однак він далі підкреслює, що на текст пакту Оборонної Спільноти треба дивитися не під кутом власних бажань, а можливостей його ратифікації французьким парляментом, а що у Брюселі не буде репрезентантів французьких політичних партій, то лише він, Мендес-Франс, буде речником їх думок і настроїв. Проти в самій Франції існує далі хаос поглядів на той пакт, а зміни, запропоновані теперішнім французьким прем'єром, не викликали серед французів ніякого захоплення, не приєднавши ворогів пакту, а відштовхнувши його прихильників. Моріс Шуман, один з авторів пакту Оборонної Спільноти, виступив на сторонках щоденника „Фіґаро" з розторощливою критикою Мендесових пропозицій, стверджуючи також, що це не є „додатки" до існуючого тексту, а найосновніші його зміни. Деякі західні держави, сиґнатарі пакту, уважають, що Мендесові зміни — це взагалі цілком новий пакт, який мусить перейти нову повну ратифікуційну процедуру в усіх 5 парляментах. Тому Французька делеґація матиме важку місію в Брюсселі. Вона найчисленніша, бо має 23 членів. Найменша делеґація від західних німців: тільки 8 осіб. Першою конференцією буде нарада Мендеса-Франса з канцлером Конрадом Аденауевером і вона має вирішити, чи взагалі можливо переговорювати на базі Мендесових пропозицій.

Наради високих військовиків у Лондоні

Лондон. — Розпочались триденні наради найвищих старшин армій країн Британської Імперії, що разом нараховують 400,000 вояків в мирному часі. Головує шеф генерального імперіяльного штабу, маршал Гардінґ. Наради відбуваються у штабовій школі в Кемберлі. У нарадах беруть участь коло 60 осіб і англійська преса надає цим нарадам велике значення. Керівники британських збройних сил обмірковують зміни, що їх вносять в новітню стратегію атомова й воднева бомби, а також конечність достосування британської збройної сили до щораз більшої сили Совєтського Союзу і комуністичного Китаю.

„Вичистили" совєтського редактора

Москва. — Александер Твардовський, редактор совєтського літературного журналу „Новий Мір", попав у неласку і мусів відступити своє місце Константинові Сімонову. Спілка совєтських письменників проголосила строгий засуд Твардовському і 4 співробітникам цього часопису, літературним критикам: Поменанцеву, Ліфшіцу, Абрамову й Щеґлову. В цьому засуді сказано, що названі редактори „забули свої обов'язки" супроти комуністичної партії, відхилялись від партійної лінії, підпали під вплив буржуазної ідеології" і допустились інших гріхів. Недавно жертвою такої „чистки" впав редактор „Октября" Фьйодор Паньоров.

В СВІТІ

● **Два молоді поляки** втекли з Польщі човном через Балтику. Веслуючи впродовж 48 годин по бурхливому морі, вони дістались до рибальської оселі Сосе на данському острові Борнгольм, звернули на себе увагу першого авта, що його побачили, і просили відвезти їх на поліцію, де звернулися з просьбою признати їм право азилю.

● **Американські літаки** почали перевозити 1,440 дітей до Берліну, які були на феріях в Західній Німеччині. Це здебільша діти німецьких втікачів зі Сходу, що їх вислали на літні ферії Північно-західнє Німецьке Радіо й Німецький Червоний Хрест. Американське летунство завезло було дітей в Надренію і тепер відвозить назад, даючи дітям харчі, овочі й солодощі.

● **53 особи** захворіли на острові Джамейці на страшну недугу дитячого паралічу, „поліо". На час епідемії закрито всі школи, дитячі садки й місця дитячих розваг.

● **Три великі американські** літаки „Ґлобместери" привезли перший транспорт ліків і харчів для потерпілих від повені у Східньому Пакістані. 14 літаків, навантажених всяким добром, у дорозі. Для поводян ЗДА призначили м. і. 250,000 фунтів спорошкованого молока із складів, що знаходяться в Японії.

● **10 совєтських професорів** прилетіли до Лондону, щоб взяти участь в 23-му міжнародному конґресі науковців, який вневдовзі відкриється в Кембриджі.

● **Розбилися переговори** між працедавцями і робітниками металевого промислу в Баварії, де вже 8 днів страйкують 220,000 робітників у 600 фабриках і майстернях. Таким чином — страйк триватиме далі.

● **А. Арояи**, голова Верховного Совєту Вірменської „Республіки", попав у неласку Москви і усунений з свого становища. Причину усунення цього найвищого достойника серед вірменських комуністів не подано до публічного відома. Дальша його доля також невідома.

● **Вулькан Асама**, що знаходиться 50 миль на південь від Токіо, закурився, після чого з великим підземним гуркотом почав викидати каміння і ляву. Дим і попіл знімаються на милю понад кратером грізного вулькану.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six Months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЕВРОПА ПЕРЕД ІСПИТОМ

Европа, точніше загрожена на смерть вільна ще її західня частина, стоїть знову перед іспитом, від висліду якого може залежати її дальша доля. Мова про нові компліка-ції з договором про Европейську Оборонну Спільноту.

Історія цього договору загальновідома. Після комуністичної аґресії в Кореї, чотири роки тому, уряди З'єдинених Держав і Британії, під сильним натиском публічної опінії, почали дипломатичні заходи в справі включення Західньої Німеччини у західньо - европейську оборону. Маючи гіркий досвід з німецьким мілітаризмом, британський прем'єр Винстон Черчил піддав думку, щоб озброєння Німеччини для европейської оборони підпорядкувати міжнародній контролі в той спосіб, що відповідна кількість німецьких дивізій увійшла б у склад окремої „европейської армії". Після створення т. зв. Европейської Господарської Спільноти на підставі відомого „пляну Шумана", оформилась остаточно й думка подібної Оборонної Спільноти, договір про яку підписали уряди Франції, Німеччини, Італії, Бельгії, Голляндії і Люксембурґу, а Британія і ЗДА дали цій Оборонній Спільноті відповідні ґарантії, зв'язуючи її посередньо з Атлантійським Пактом. У договорі про оборону, подібно, як і про господарську спільноту, є відповідна клявзуля, яка передбачає тісніше політичне об'єднання з тенденцією дальшого розвитку до З'єдинених Держав Европи.

Французький парлямент два рази висловлювався на користь цієї концепції, раз приймаючи більшістю голосів т. зв. плян Плевена у жовтні 1950 р., а другий раз в 1952 р. апробуючи базу для Оборонної Спільноти. Договір про цю спільноту був підписаний, і від того часу його ратифікували чотири країни. Франція й Італія, під впливом комуністичної п'ятої колони, а також найсильнішої офіційної совєтської кампанії проти того договору, постійно відкладають його ратифікацію. Головним опонентом є Франція, де проти договору розгортається найширша акція, фомально під кутом побоювань, що в рямцях договору може відродитись німецький мілітаризм. Америка зі свого боку дала виразно зрозуміти, теж в офіційних заявах, що вона очікує полагодження цієї справи в найближчих місяцях, попереджаючи, що, на випадок відкинення договору, ЗДА і Англія знайдуть іншу можливість озброєння Німеччини та включення її в спільну оборону.

У таких обставинах французький прем'єр Мендес-Франс нагло запропонував низку змін в договорі про Оборонну Спільноту, зокрема відкидаючи його політичну частину, себто тенденцію та вступні заходи для політичного об'єднання західньо - европейських країн, з одного боку, і пропонуючи деякі „поправки", що мають виразний дискримінаційний тон супроти Німеччини. Проти пропозицій Мендеса-Франса вже одверто виступила — з партнерів договору — Голляндія. Бельгія і Люксембурґ також не приховують своєї опозиції. Ясно, що з пропонованими змінами не погоджується і Західня Німеччина, а канцлер Аденауер перестерігає, що таке французьке становище може заломити всю його прозахідню політику. Італія, зі свого боку, заповіла, що вона робитиме заходи для ратифікації договору без уваги на нові французькі пропозиції. ЗДА не тільки висловились проти нових французьких „поправок", але й не приховують свого обурення з цього приводу. Британія формально заявила, що рішення в цій справі вона залишає договірним партнерам Франції. В самій Франції нові пропозиції прем'єра не принесли йому жадної користи. Навпаки, вони захитали його позицію, бо його арґументи не переконали противників договору, а натомість зразили його приятелів.

Отже, вся проблема Европейської Оборонної Спільноти, що була головним об'єктом атак не тільки совєтської пропаґанди ,але й совєтської дипломатії, увійшла в свою критичну стадію. Франція видвигнула свої застереження та „поправки" не у формі категоричного домагання, а тільки як базу для дальшої дискусії. В цій справі скликано до Брюселю наради міністрів закордонних справ договірних країн, і вони саме складають тепер іспит за Европу. Від результату того іспиту великою мірою залежатиме, чи Західня Европа буде об'єднана, сильна і вільна, як того хоче Америка і вільний світ, чи розбита, ослаблена і готова на чергову жертву від давно плянованої большевицької аґресії.

СССР, РОСІЯ, НАРОД І ВЛАДА

Чи Совєтський Союз і Росія — це те саме? Чи совєтський імперіялізм, і російський імперіялізм — це тотожне поняття? Чи досить сказати „російський", чи треба додати до того слово „велико" і чи під „великоросійським" розуміти національність, чи державність? Чи русифікаційна політика комуністичної Москви є продовженням царської політики в ім'я побільшування російського народу, в розумінні „російський-московський", — чи вона є тільки засобом, що облегшує творення „совєтської нації?" Чи в СССР панують росіяни (москалі), чи комуністи без уваги на національність? З цього останнього питання виринає сумнів: чи це росіяни (москалі) переслідують і винищують неросіян, громадян держави, чи винна система тоталітаризму, що користується терором, як головним засобом вдержання при владі теперішніх можновладців? Коли ж від тоталітарної системи, побудованої на терорі і визиску, терплять також самі росіяни (москалі), тоді, виходить, російський (московський) нарід був би ні при чому, а треба б росіянам і неросіянам спільно поборювати державну систему та її носіїв...

Такі й подібні питання були темою вже не одних міркувань. Відомо, що, напр., остання вищезгадана проблема — чи весь російський нарід треба обвинувачувати за вчинки комуністичної влади, особливо дразлива для російської еміґрації. Російські еміґранти палко відсепаровують обидва поняття — нарід і влада і послідовно проповідують тезу, що російський нарід не відповідає за комуністичну революцію і за комуністичний режим, який, мовляв, діє на шкоду також і російському народові. Послідовно російська еміґрація бореться також проти утотожнювання совєтського імперіялізму з російським: мовляв, імперіялістичний є комунізм, а не російський нарід. Очевидно, що тут ніяка словесна еквілібристика не допоможе, бо порівняння розвоєвої лінії Московщини від часів Івана Каліти почерез Росію Петра I аж по СССР за часів Леніна - Сталіна - Маленкова аж надто яскраво виказує ту самісіньку імперіялістичну і завойовницьку тенденцію, з месіянізмом щораз іншої масти.

Ці теми заторкує дуже цікава стаття в офіційному органі баварського уряду, „Баєріше Штаатсцайтунґ" з 17 липня ц. р., підкреслюючи вже своїм заголовком головну думку: „Росія і совєтський імперіялізм". Ця стаття написана під враженням наукової конференції в Туцінґу, уладженої Американським Комітетом визволення від большевизму, чи пак його Інститутом для дослідження історії і культури СССР, що відбулася 5-7 липня ц. р., про що були вже у нас своєчасно вичерпні відомості. Названий Американський Комітет розіслав до преси статтю з „Баєріше Штаатсцайтунґ" в англійському перекладі, доручаючи її увазі, але й застерігаючись, що він, Комітет, не погоджується з усіми поглядами цієї німецької статті.

Стаття безумовно дуже цікава. Вже на вступі вона стверджує, що чимраз частіше говориться, що совєтська експансія — це давній великоросійський імперіялізм, який тільки тепер удосконалився і здобуває більші осяги, ніж мав їх Іван Лютий чи Петро „Великий". Совєтський Союз, мовляв, став політичним спадкоємцем царизму у його закордонно - політичних концепціях, а у внутрішній політиці провадиться старорежимну політику в національній ділянці, русифікуючи уярмлені народи. Проте сама стаття не займає ясної позиції, чи вона поділяє цю, як вона каже, теорію. Вона тільки правильно підкреслює, що утотожнювання СССР з Росією вносить часто баламутство, бо величезна частина совєтських громадян „мають із росіянами стільки ж спільного, як арґентінці, або балінезці". Автор статті цілком солідаризується з поглядами англійського професора Сетона-Ватсона, який на конференції в Туцінґу виступав проти генералізування поняття Росія і росіяни. Визнаючи беззастережно принципове право під'яремним народам на самовизначення своєї долі, автор зрештою промовчує, заскільки деякі з цих уярмлених народів вже визначили себе. Він згадує про первісну нібито - ліберальну національну політику Леніна і пізніший терор Сталіна про штучний голод в Україні і винищування людности Казахстану. Зате, визнаючи, що в комуністичному режимі росіяни грають „домінуючу ролю", він не утотожнює росіян із панівними в СССР комуністами, повторює проросійську тезу, що „росіяни і неросіяни є однаково жертвами" совєтського режиму, і твердить, за Сетоном - Ватсоном, що й екстермінаційна політика совєтської Москви ведеться в ім'я не російського шовінізму, а тоталітарних способів правління. На потвердження своєї тези, автор покликається на експеримент із творенням „совєтської нації": „росіяни, однаково як і не-росіяни і взагалі всі народи у світі являють собою масу, що її міситься для тієї цілі".

Туцінґська конференція, мовляв, дійшла була до правильного висновку, за яким заявилися всі без винятку її учасники: що основна тенденція совєтського змагання до опанування світу не змінилася. Ця небезпека загрожує всьому людству. З цього погляду, автор добачає найбільший успіх Туцінґської конференції у тому, що росіяни і неросіяни зібрались були там „для розумної розмови і для проламання бар'єру пересудів".

Читаючи цю німецьку статтю ,український читач почуває те саме, що при відчитуванні різних дотеперішніх програм і еляборатів Американського Комітету Визволення від большевизму. Почувається, що автори таких статтей і еляборатів безумовно зробили вже поступ у пізнанні правдивого обличчя Сходу Европи, але все ще його не знають, і — закликаючи інших „проломлювати бар'єри пересудів", — самі не можуть ще позбутись пересудів, що ними просякли, задивлені колись у „велику Росію". Бажання „якось замирити" росіян із неросіянами, щоб можна було разом включити їх в акцію Американського Комітету, такі статті, як оця зреферована німецька стаття, що так сподобалась Американському Комітетові, теоретизують про справи, які там, на Сході Европи, в Україні, на Кавказі, в Казахстані чи на безмежних просторах Сибіру зовсім ясні, бо потверджені практикою колишнього царського і теперішнього совєтського поневолення: там було і є відомо, що колись була у Москві ,потім у Петербурзі чи Петрограді, а від 35 років знову є в Москві — російська сатрапна влада. Уярмлені народи мали і мають діло з росіянами. Вони чують ту саму мову, згуками і змістом. І тому для українців, грузинів, білорусів і десятка інших народів теоретизування за зразком тунцінґських професорських міркувань — звучать щонайменше дивно. Ніхто не переконає ні одного українця, що кремлівські комуністи — це щось інше від російських імперіялістів і що російський імперіялізм не загрожуватиме нікому більше з хвилиною упадку комуністичного режиму. Кінець того імперіялізму буде тільки тоді, коли не стане „великої" Росії, а червоні і білі росіяни перестануть уважати себе за слов'янських „надлюдей".

Ярослав Курдидик

ІТАЛІЙСЬКІ КОМУНІСТИ БУДУЮТЬ АМЕРИКАНСЬКІ ЛІТАКИ

Прочитавши цей заголовок, кожному може видатися, що це — річ неймовірна. Але ця річ стане мабуть уже в найближчому часі одним із тих неприємних випадків, які треба поставити перед американською прилюдною опінією.

В чому ж справа? Вже більше, як пів року тому два американські сенатори порушили були це питання, а тепер на зміну їм американські кореспонденти в Европі ставлять це питання у такій самій площині.

„Як вам подобається, запитує один кореспондент з Риму, — що монтажі одних з наших кращих турбоджетів Ф-86, виконують у Торіно, в Італії робітники, що на 75% є членами італійської комуністичної партії, яка у своїх пресових органах закликає саботувати капіталістичну Америку"?

— Чи можна бути певним, — запитує другий кореспондент, — що радарові апарати, тральщики, міноносці, чи танки, частини яких продукують італійські фахові робітники будуть добрі? Адже ці італійські майстри мало того, що є членами комуністичної партії, але багато між ними і справжніх фанатиків. В якогось роду продукції вони можуть переводити дуже тонкі, плянові й послідовні саботажі.

Від довшого вже часу діє т. зв. Воєнно - Торговельна Місія, яка виконує різні замовлення, головно закуповує боєприпаси та зброю для армій, що входять у склад НАТО. Вона розпоряджає величезними сумами грошей, і саме вона замовила в Італії різного озброєння на десятки мільйонів долярів.

Як можна здогадуватися, ціль цих замовлень має потрійне завдання: 1. Не лише допомогти Італії у її господарській скруті, але й перевести цю „закордонну допомогу" в форму продукції, якою Італія могла б амортизувати частину цієї допомоги. 2. Приєднати симпатії італійського громадянства, — яке під впливом внутрішньої комуністичної пропаґанди ставиться до альянтів не лише байдуже ,але дуже часто й неприхильно. 3. Включити Італію, як майбутнього партнера в спільній европейській обороні, і таким чином змусити її морально й матеріяльно стати ближче до справи, яку вона постійно відтягує.

Коли розцінювати з політичної точки зору, то такий підхід до Італії збоку альянтів цілком правильний. Але не можна цього сказати, коли взяти до уваги другу сторону „італійської медалі", а саме:

1. Чому ці воєнні замовлення й досі поступають на фабрики опановані комуністами, не зважаючи на пересторогу не лише американських політиків, та журналістів, але навіть зорганізованих у протикомуністичних робітничих юніях італійських робітників, які вимагають запровадити гострішу перевірку тих, хто виконує таку важливу для оборони вільного світу продукцію.

2. Коло 5 тисяч провідників професійних місцевих станиць, а крім того чимало урядовців, що займають різні ,навіть дуже відповідальні, позиції у військових арсеналах, морських, воєнних причалах, на суходільному й морському транспорті — це є комуністи, що з них деякі переходили навіть окремий вишкіл за кордоном. Немає сумніву, що всі ці люди служитимуть радше Москві як Римові.

3. У Північній Італії в т. зв. індустрійній смузі на всіх 50 міст аж 46 мають прокомуністичних, або явних комуністичних посадників. Не треба забувати, що ці посадники мають у своєму розпорядженні місцеву поліцію і впливають на загальну комунікацію та місцевий транспорт. Хто ж дасть запоруку, що ці „червоні посадники" не проголосять на випадок війни генеральний страйк, який триватиме, аж поки це буде потрібне головному аранжерові — Кремлеві.

4. Щоб уявити собі, як тоді виглядатиме продукція й її достава з цих індустрійних осередків варто навести приклад з недавнього минулого. Коли італійська армія дістала секретний наказ обсадити провінцію Феррара, яку охопив був страйк селянських робітників, про цей „секретний"-наказ заздалегідь довідались комуністи й ідеально забарикадували всі дороги.

ЗА ЦЕРКОВНУ СОБОРНІСТЬ

Скликання на 14 серпня другого з'їзду Світової Ради Церков до місцевости Іванстон, біля Шікаґа, дало притоку як церковним, так і світським чинникам висловити свої погляди на справу соборности всього християнського руху. Тому, що Католицька Церква, або, як її в Америці загально називають, „Римсько - Католицька" Церква стоїть на становищі, що то вона втримує традицію соборности, цікаво в першу чергу послухати голосу англомовного американського католицького тижневика „Америка", що виходить у Ню Йорку як орган Чину ОО. Єзуїтів. Сказано там у статті о. Е. М. Коннорса, що хоч католики, „з уваги як на розумування ,так і на сумління", не можуть брати участи у нарадах протестантської Світової Ради Церков, вони не повинні окутувати себе „святою рівнодушністю" до самої Світової Ради або до її провідників і „мусять молитися за збагачення знання їхньої віри".

„Діяльність Світової Ради Церков мабуть не є кроком у напрямі римо - католицизму, все ж таки це може бути діяння Святого Духа для злагіднення поділу християнства ,не зважаючи на гріхи людини", — твердить згаданий католицький тижневик.

Тут годиться пригадати, що перший з'їзд Світової Ради Церков відбувся в Амстердамі, в Голляндії, в 1948 році. Теперішній ,тобто другий з'їзд, охоплює 161 протестантських і східньо - православну церковну деномінацію, що висилають разом коло 600 делеґатів. Від участи відмовилися в засаді католики і деякі протестанти, а також Російська Православна Церква. Зате в нарадах беруть участь представники протестантських деномінацій з підсовєтських країн ,як ось д-р Йосип Громадка з Чехії та єп. Йоан Петер з Угорщини. Разом у нарадах заступлені 48 країн. Тема, яку мають обговорити всебічно на з'їзді, це: „Христос — надія світу".

Поки ще зібралися делеґати Світової Ради Церков в Іванстоні, відбулися в Америці з'їзди церковних деномінацій, які не виключають не тільки обєднання християнства ,але навіть і повороту католицизму, тобто вселенськости апостольської традиції Церкви. Такий з'їзд під назвою „Міжнародний Католицький Конґрес", відбувся з початком серпня в Шікаґо, скликаний деномінаціями, що визнають необхідність походження єпископської влади від апостолів. Цю традицію називають вони „католицизмом", а визнають її такі деномінації: Єпископальна Протестантська Церква, Англіканська, Східня Православна, Старокатолицька і Польська Католицька Церква. На закінчення триденних нарад цих Церков 3 серпня, єпископ Джералд Френсіс Берїл, в імені Протестантської Єпископальної Церкви, заявив, що злиття різнородних християнських сект може бути осягнене тільки „через поновне об'єднання з Католицькою Церквою, як „Христовим Тілом". Для пояснення він сказав, що тут він має на думці історичну Церкву, як вона існувала ще до протестантської реформації і до відірвання від Римської Церкви. Тому він не признає потреби відкидати догми про апостольську сукцесію.

Подібні твердження можна було почути в, Америці на першому з'їзді Англіканської Церкви, що відбувся в Мінеаполісі попереднього тижня. Голова цієї Церкви, архиєпископ Кентербері, Джофрі Френсіс Фішер, склав ще перед з'їздом 3 серпня таку заяву в справі церковної політики в Англії:

„Упродовж останніх п'яти років слідний був справжній доказ постійного повороту до християнського вірування і церковних богослужень. Нарід насправді зацікавлений у поновнім відкритті релігії".

Над значенням релігії для стримання походу світового комунізму перевів основні студії шведський філософ Свен Ріденфельт у своїй докторській праці для університету в Лунді. Ця праця викликала в Швеції велике зацікавлення, бо ця країна лежить в сусідстві совєтської влади, яка в Швеції поширює комуністичну пропаґанду, кладучи вагу на економічні відносини. Ріденфельт обговорює цю справу з усіх боків і приходить до висновку, що не економічні, а релігійні справи є найважливішим чинником у протидіянні комунізмові. Крім того потурання релігійному радикалізмові не спинить комунізму, бо релігійний радикалізм розкладає саму релігію, залишаючи на її місце суспільний радикалізм, як підложжя комунізму.

Попереджена такими голосами відповідальних чинників, американська суспільність матиме нагоду слідкувати за ходом нарад і вирішенням справи об'єднання християнських сил для спротиву безбожницькому комунізмові.

А ВСЕ Ж ТАКИ — ТІЛЬКИ „ЮЖНАЯ РОССИЯ"

Однією рукою московські большевики розгойдують дзвін пропаґандивної „російсько - української дружби", а іншою, щоб заспокоїти своїх великодержавних шовіністів, виписують формули традиційного російського імперіялізму. Хто ще має хоч найменший сумнів у тому, що Україна для сучасних кремлівських імперіялістів є тільки „Южной Россией", хай перечитає московський журнал „Вокруг Света" за травень і червень цього року. Наприклад, в числі п'ятому (за травень ц. р.) на останній сторінці читач знайде такий заголовок до статті Сергія Маркова — „Дослідник давности Південної Росії". Але самого заголовку замало. В названій статті написано докладно, що треба розуміти під цим дивовижним терміном: „В 1854 році, сто років тому, в Одесі помер Антон Ашик, дослідник давностей Керчі і Таманського півострова. Кілька років він займався розкопками в Керчі і в 1833 році був призначений директором керченського музею... З 1853 року Ашик служив у Одеській публічній бібліотеці...". Отже, здається, ясно .Хоч Крим, як галасує тепер „ювілейна" пропаґандивна шарманка, був і є українським та й Одеса нібито належить до складу Української ССР, все ж отой дослідник давностей жив і працював не в Україні, а в „Южной России".

Що це не випадковий „недогляд", а ціла система, доказує й інша стаття вже в числі шостому цього самого журналу „Вокруг Света" (за червень 1954 р.). На тій же

(Закінчення на 3-ій стор.)

I. Коваль

РЕНЕ

(1)

У переділі поїзду Мюнхен-Берхтесґаден, який мав відійти за пять хвилин, розмістилось п'ять пасажирів. Одно порожнє місце займала жіноча торбинка, а її власниця раз-у-раз виглядала крізь вікно, вичікуючи. Юрій, протискаючись крізь переділи, спинився біля порожнього місця і спитав: „Зайняте?"

Дві старушки повернули головами і здвигнули раменами, а мужчина, з грубим, червоним носом, потвердив.

Юрій поставив валізку й, обтерши спітніле чоло від червневої спеки, пристав біля [illegible].

Рука другого мужчини доторкнулась його і, коли Юрій повернув голову, мужчина мовчки вказав на порожнє місце. Молода жінка зняла [illegible] і поклала на коліна.

Юрій подякував і примістився біля вікна. Сусідка великими, синіми очима дивилась на нього поглядом, подібним до погляду молодого хлопця, що слухає оповідання. Темні кучері обрамлювали її обличчя, а великий, прямий ніс зраджував чужинецьке походження.

Дві старушки й мужчина з червоним носом, пильно міряли її кожний рух, коли вона нишпорила в торбинці. Дівчина, відчуваючи цікаві погляди, які хотіли відкрити її мовчанку, відхилила літній плащ, що звисав у куті, і закрила пів обличчя.

Поїзд рушив і в переділ влетів заблуканий вітер, сполохуючи духоту й виганяючи її крізь вікно. По хвилині замиготіли бльоки домів, звалища і, змішавшись у тінях дерев і городців, злились в одну, сіру масу, запахнулись і з погордою відвертаючи обличчя, лишились байдуже в далині. Поїзд, постукуючи гарячою сталлю, прожогом проскакуючи дороги, мости, летів, немов розгнузданий кінь на вільну прохолонь в зелені поля. Дерева, пізнаючи його, немов дівчата, вимахували листям на прощання чорному дикунові, який, двічі на день, сполохував їхню замріяність у весняній красі.

Юрій повними грудьми вдихав свіже повітря, задивившись крізь вікно. Його сусідка слідкувала за ним прижмуреними очима, і кожний раз, коли очі Юрія звертались на неї, відрухово замикала їх, вдаючи, що спить. Крізь відхилене вікно продирався лагідний червневий вітер і розмерхлював його волосся, як наречена. Він потонув у спогадах й забув про сусідку. Коли поїзд промчав через декілька станцій не зупиняючись, він пригадав собі, що за ним лягло 60 кілометрів дороги. Пригадавши собі, що має ще одного папіроса в кишені, кинувся жадібно за ним, але переконався, що помилився. В кишенях було пусто, як в печері. Навіть пороху не міг знайти пальцями... Сусідка зауваживши його неспокій, догадалася, що він не має що курити. Добувши з торбинки папіроску, вона закурила. Легкий клубок диму звинувся над головою Юрія і в ніс зайшов запах, — ох цей проклятий запах, за якого він дав би зараз найбільшу суму грошей... Може почастує? Ні, вона дурна! Вона незнає товариства, це мабуть дочка якогось твердолобого, грубошкірого скупаря. Сусідка раз-у-раз тягнула папіроску, а він ловив її образ. „Ні, я помилився, вона не є поганою жінкою, вона вправді має трішки довгий ніс, але він дуже відповідає її ніжному, стягненому обличчю. Зате очі горять юністю й жадобою кохання"... Він знає ці очі, вони надто пристрасні, щоб не побачити їхньої жадоби. Він завважив, що вона починає довше світити папіроскою, запалюючи сутінь її світлом. Ще один скісний, з-підлобний погляд юности, зустрівся з її очима. Вона закрила повіки і сховалась знову в куток. Потім вийняла знову папіроску й закурила недокурком. Знову свіжий дим підповз до носа Юрія й розчулив наплив слини, яку Юрій проковтнув з гіркістю. Юрій відчув ненависть до цієї особи. І коли він почав вишукувати в її обличчі рис несмаку, тоді вона простягнула руку й попросила його. Він був заскочений, цього ніяк не сподівався і механічно промовив: „дякую". Вона сховала руку й втиснулась знову в куток. Йому зробилось жаль за пахучим димом, якого він зрікся добровільно, навіть з погордою, начеб його ненавидів. Чейже це такий прекрасний дим, який дає сотню полегш душі в одну мить, і йому мимоходом капнула слина. Обтерши уста хусточкою, він підняв високо голову, а очі його прояснили якоюсь гордістю мужчини. Жалував лише, що цього ніхто не міг бачити з присутніх у темряві, яка окутала пасажирів. Раптом із задуми збудив його ніжний, несподіваний голос сусідки.

— Скажіть будь-ласка, чи слідуюча станція Райхенгаль?

— Прошу? — якось механічно вирвалось.

Повторила.

— Ні, це Прін!

— Дякую!..

Його здивувало це питання. Чейже до Райхенгалю цілих дев'ятдесят кілометрів, це неможливо, щоб вона помилилась. „Так, вона чужа й вперше їде по цій лінії" майнуло в голові...

Поїзд зупинився.

— А це яка станція? — спитала знову.

— Траунштайн.

— А чи далеко ще до Райхенгалю?

— Дві години їзди, — відповів відважно.

— Невже?

Вона дійсно викрикнула це якимсь дитячим, жалібним голосом.

— Цілих дві години...

— Ви вперше мабуть туди їдете?

— Так, я зовсім не знаю дороги й боюсь, щоб не проминула, а тим часом ви мене розчарували...

— Я зовсім цього не хотів, але чому ви розчарувались. Не любите подорожі?

— Я б не сказала, я навіть дуже її люблю, лише мене зле поінформували. Сказали, що їзда триватиме найдовше дві години. Тим часом, як бачу, це лише половина правди...

Вона нахилилась до світла, яке вливалось крізь вікно, і глянула йому в очі. Щойно тепер він міг добре оглянути її еліпсове обличчя з великими, темносиніми очима. Говорячи, вона весь час усміхалась і перехиляла голову, при чому її кучеряве волосся обрамлювало ніжно, начеб пестило, оце трішки напудроване лице ,до речі, зовсім зайво тому, що її молода шкіра була ніжніша за пудер.

— Ви справді не курите?

Йому зробилось душно: прекрасна нагода закурити!

— Ні!

— І ніколи не курили в житті?..

— Ні, цебто, колись так, але тепер ні.

— Але тепер спробуєте, правда?.. — і простягнула йому руку з папіросками.

Жадібно глянули його очі й він, мимоволі промовивши — „спробую"... вхопив папіроску.

ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ В СИСТЕМІ СССР

Відомий український інженер - економіст Андрій Качор опублікував нову книжку — „Господарство України в системі СССР" (Вінніпег. Видання Комітету Українців Канади. 124 стор.). Ця праця в популярній формі на підставі джерельних матеріялів дає загальну характеристику економіки України на тлі четвертої п'ятирічки і показує колоніяльний характер большевицького господарювання на Україні, а також нечуваний в історії економічний визиск українського народу большевицькою Москвою.

Праця Андрія Качора має вісім частин. У першій частині „Головніші етапи московсько - большевицької політики на Україні" автор зупиняється на окремих історичних періодах — воєнний комунізм, НЕП, доба п'ятирічок — і показує, що московський большевизм послідовно і неухильно йде до наміченої мети: зруйнування України і позбавлення її національної, соціяльної і політичної свободи і перетворення її з фіктивної „української соціялістичної республіки" в колонію Росії, нещадно експлуатовану і позбавлену будь-яких людських прав. Автор показує, як московські большевики примушені були історичними подіями проголосити Україну незалежною державою і як вони пізніше цілою низкою різних законів, розпоряджень, змін конституції тощо ліквідували цю незалежність, підпорядкувавши все політичне, економічне і культурне життя України московському центрові. Проф. М. Волобуєв ще в 1928 році мав мужність у своїй статті „До проблеми української економіки" довести на підставі цифр із совєтської статистики, як Москва обкрадає Україну. М. Волобуєв довів, що стан України в царській Росії був сприятливіший, ніж за совєтської влади, хоч колоніяльна залежність не змінилася. М. Волобуєв доводив конечність виходу УССР із СССР. Українські комуністи - Шумський, Скрипник, Хвильовий та інші активні борці проти московського централізму покінчили самогубством, або їх фізично зліквідували, українську інтелігенцію в великій мірі фізично знищено, мільйонові маси селянства загинули від нечуваного штучно створеного голоду та від масових розстрілів, каторжних робіт, масових депортацій. Прокламоване большевиками „торжество радянської демократії" — це на ділі, як каже А. Качор, „найжахливіше насильство і найжахливіший терор і нахабство московсько - большевицьких володарів над Україною, над свободою людини і народів усього світу. Московсько-большевицький імперіялізм ще свідомо на культурне і політичне знищення всіх народів, крім московського, бо його остаточна мета — панування над світом".

У другій частині автор доводить, що п'ятирічні пляни відпорядковані політичним цілям і плянам большевизму і його намірам загарбати увесь світ. У третій частині автор розповідає про втрати населення і знищення народного господарства під час останньої війни. В четвертій частині подано характеристику сільського господарства України і документально доведено, що сучасний селянин-колгоспник живе значно гірше, ніж жив кріпак до реформи 1861 року. Остання большевицька реформа — створення укрупнених колгоспів — має на меті зліквідувати урешті селянство як окрему суспільну клясу і перетворити його на чистий пролетаріят, на слухняних рабів московсько - большевицької держави. Далі, аналізуючи промисловість України (5-та частина), автор доводить, що економічно - промислова політика большевиків побудована так, щоб якнайбільше експлуатувати Україну, „але одночасно унеможливити Україні гармонійний господарський розвиток. Большевики хочуть перетворити Україну в другорядну і цілком залежну від Москви, від московських машин і промислових виробів країну, які метою є видобувати сировину і постачати нею та сільсько - господарськими продуктами весь СССР, а одночасно пристосовити московські терени так, щоб вони були не тільки всебічно забезпечені власними базами гірничої й важкої промисловости, але щоб вони могли також стати метрополіяльними центрами скупчення індустрії готових виробів, тобто готових фабрикатів". Ось один із численних прикладів, що характеризує колоніяльну політику Москви: із 70 мільйонів тонн вугілля, видобутого в Донбасі, Українське Міністерство Паливної Промисловости дістає тільки 900 тисяч тонн, або не цілих 1,3 процентів запасів України, але на Уралі є 24 велетнів - заводів, а на Україні тільки 21.

Колоніяльний меті підпорядковані заходи большевицької влади в ділянці транспорту і комунікації. Всі залізниці України побудовано і надалі плянуться будувати не для потреб України, а для потреб Росії. В плянах четвертої п'ятирічки передбачено перевищити рівень пропускної спроможности по тих напрямках, по яких „пливе все загарбане добро з України та з інших країн до московського центру". Отже розбудова комунікації на Україні підпорядкована одному завданню: „безперебійно виконувати плян експлуатації українського хліба, дерева і всіх підземних багатств України". Здавання хліба ненаситній грабіжницькій московській державі большевики називають „першою заповіддю" українського селянина.

Торгівля і бюджет України — це зміст 7-ої частини книжки А. Качора. Безмежна експлуатація людини „соціялістичною" московською державою чи не найбільше і найяскравіше виявляється в цій ділянці. Напр., державна фабрика виробляє чоботи по 15-20 рублів собівартости, а державна крамниця продає ці чоботи по 150-500 рублів. Такими ж самими способами держава заробляє на виробництві і продажі цукру 7,5 мільярдів рублів. Автор ще забув згадати про нечувані прибутки большевицької держави з продажу горілки та багатьох інших товарів. Така торговельна грабіжницька спекуляція має назву „державної" торгівлі. Оперуючи статистичними даними, автор наводить торговельний баланс України, що ілюструє виразну картину експлуатації України большевицько - московською державою. Напр., у 1934 році на Україні вивіз був більший від ввозу на 87 процентів. „Експорт українських продуктів зростає, але імпорт не йде впарі з експортом, бо в заміну за дешеву промислову сировину і півфабрикати, які вивозять до московського та ленінградського промислових центрів та на Урал, а також за збіжжя і цукор для всього СССР, Україна дістає дуже дорогі і низькі своєю якістю готові московські фабрикати". В бюджеті СССР Україна має також одно з останніх місць. Цифрові документальні дані стверджують, що бюджет Москви становить 57 процентів бюджету України! Це найкращемовніший приклад імперіялістично - колоніяльної економічної політики щодо України! На капітальне будівництво Москви уряд призначив 744,938,000 рублів, а на капітальне будівництво всієї України тільки 143,100,000 рублів, себто в п'ять разів менше! Вся московсько - большевицька економічна політика щодо України побудована на принципі хижацького, грабіжницького використовування економічних ресурсів України для Москви.

Висновок з цього, на думку автора, один — боротьба за повний розвал московсько-большевицької хижацької імперії і звільнення поневолених Москвою народів та реалізація принципів президента ЗДА Вилсона та принципів Атлянтійської хартії про самовизначення народів.

„Сильна Українська Держава на Сході Европи — це кінець московської імперії і кінець большевицької загрози для світу та гарантія довготривалого миру в Европі!" — такі кінцеві висновки робить інженер Андрій Качор в кінці своєї цікавої і змістовної книжки. Дуже бажано було б, щоб у відповідній обробці для англомовного читача ця книжка з'явилася англійською мовою. В англійському виданні треба було б подати відомості про природні багатства України і дати більше прикладів большевицького господарювання на Україні та ілюструвати більшою кількістю прикладів імперіялістично - колоніяльну політику большевицької московської держави.

П. Василенко

Д-р Ростислав Сочинський.

КУЗНЯ ХАРАКТЕРІВ

Цього літа приблизно чотири мільйони американських хлопців і дівчат покинули дім, щоб шукати відпочинку, розваги, нових друзів і пригод у більше як 12-ти тисяч таборів розкиданих по усіх ЗДА. До цього числа зараховуються також кільканадцять сотень української дітвори.

Просте життя літнього табору у близькому контакті з природою, здорова атмосфера групового життя, не викривлена штучністю розвага, фізична діяльність на свіжому повітрі — все це стало сьогодні необхідним засобом для зaокруглення й удосконалення характеру, для скріплення духового й фізичного організму. Участь у рухових грах, спортах та інших активностях під голим небом дає максимум ідеального відпочинку. У таборі без сліду гине напруга й гарячка міського життя, створюється душевна рівновага, віра й певність у себе, почуття приналежности до природи, формується цілком новий світогляд. Але чи не найбільша користь табору, — це громадське виховання дитини, чи юнака, через співжиття з ровесниками, через суспільну співпрацю, через участь в організованих і правильних гармонійній молодечої спільноти.

Завданням табору є дати дитині влиті здорове та щасливе переживання; коротке, але сильне, яке вистачило б їй на цілий рік. Дитина не може бути щасливою, коли вона недорова. Щоденна таборова програма зайнять під сумлінним, досвідченим наглядом і провідництвом, регулярність відживлення і сну, мешкання в гарних приміщеннях, гігієнічні устаткування і засоби безпеки — це чинники, які підтримують здоров'я. Таборовики мають тут майбуть кращу лікарську опіку, чим вдома, бо майже у кожному таборі затруднення постійний лікар і мед-сестра і тому вони здебільша вертаються додому у кращому здоров'ї чим були перед приїздом до табору, хоч перед тим втрачають кілька фунтів ваги тіла.

У таборі дітей розуміють, тут вони мають нагоду бути самостійними, тут нема упереджень, штучности, нема натиску дорослих, зате скують найкращі нагоду для здорового суспільного зросту, кращу душевну рівновагу, громадське зрозуміння, толерантности, спортової вмілости. Шум дерев, які колише вітер, голоси нічних птахів, тихий брит води, що вдаряє об беріг, пружність землі під стопами на лісових стежках, захід сонця, вечірні співи, прогулянки при зорях — це речі, які у кількох коротких тижнях впровадять у програм гарячкову виснажливу програму шкільного року. Саджання молоді перед ослідкування свіжих слідів, пізнавання все нових див природи, чар нічних прогулянок і таборування, відчування спільноти і дружби навколо таборового вогню, захоплення запал боротьби гри, групове запал спортових змагань, — це речі, які загоюють рани заподіяні шкільною перевтомою і напругою міського життя.

Провівши минулорічний літній сезон у хлоп'ячому таборі у стейті Мейн, як таборовий лікар, і відвідавши около 30 інших різнородних американських таборів, прийшов до висновку, що ці табори не тільки усіма можливими засобами стремлять до згаданих цілей, але у 95% свої завдання виконують.

Мені було цікаво познайомитися з українськими дитячими таборами. Відвідавши кілька разів Пластову Оселю в Іст Четгем, я осмілився зробити певне порівняння. Це було дело тяжке, бо на першій погляд здавалося, що об'єктивні характеристичні риси було взяти під увагу всіх чинників, які на вираження та організацію, а тим самим перешкоджання таборової програми впливають. Тим більша була радість, коли це порівняння випало на користь Пластової Оселі, найбільшого сьогодні українського табору в ЗДА.

Американські табори, які я відвідував, могли похвалитися 20-ти, 30-ти річним, а то й довшим існуванням. Всі вони користувалися великими грошевими засобами, які в приватних таборах впливали з оплат таборовиків (500 до 700 долярів за 8-ми тижневий побут), у інших досить закріплених релігійними, добродійними, чи виховними організаціями) з суспільних пожертв і різних фундацій.

Пластова Оселя почала своє існування трохи більше як один рік тому й український читач з преси знає, якими скромними фінансовими засобами Управа Оселі розпоряджає.

Кожного члена адміністрації американських таборів винагороджують повною платнею.

У Пластовій Оселі команданти, члени булав, виховники, та всі інші затруднені в таборі працюють даром, або ж дістають тільки символічну оплату. А скільки енергії, часу, втраченого відпочинку посвятила Оселі горстка членів Пласт-Приятів та інших громадян, щоб придбати фонди на розбудову таборів і перевести потрібні поліпшення.

Цим спільним зусиллям, за короткий час, з мінімальними фінансовими можливостями зроблено величезне діло. Цього літа приблизно 800 українських хлопців і дівчат проводить кілька тижнів у Пластовій Оселі. Крім фізичного й духового скріплення вони принесуть додому надзвичайно вирощених, як кожна дитина їх опікуни-пластуни, що горять ідеєю і бажанням виховати кадри здорового молодого українського покоління і роблять це розумно, пляново за заздалегідь усталеною програмою.

Пластові змаги, що відтворюють традицію княжих отроків, походи запорізьких козаків, боротьбу Українських Січових Стрільців, пишку Зимового Походу, чи рейди УПА; спортові гри, що виробляють фізичну справність, наука практичного таборування і мандрівництва, будування корабля і літака; цілий ряд заннять, які вчать юнацтво впоряду, картографії, природознавства, плавання, рятівництва, куховарства, та різних інших речей; гутірки на історичні, релігійні чи літературні теми, спів, танці, а до того запал, посвята, дружба, байдужість до матеріяльних користей, брак самолюбства, любов до рідного — все це прищеплює у дітей сильний і шляхетний характер, змінює почуття приналежности до української спільноти і гордість цієї приналежности, зберігає традиції рідного народу з його боротьбою за незалежність.

У Пластовій Оселі ще треба багато зробити, щоб таборовики будуче мали максимум вигод. Ще треба поліпшити мешкальні будинки, полліпшити санітарні уряддження, побудувати різні спортові площі, придбати спортове знаряддя, затруднити на більшу цілий ряд вишколених інструкторів для спортів, практичних зайнять, плавання, тощо. Це завдання тільки Пласту, Пласт-Приятів, але цілого українського громадянства метрополітальної округи. Його тому потрібна увага та підтримка, бо тут тій піздано незвичайного значення справу виховання здорових, життєвих поколінь. Від того, скільки дітей перейде через пластові табори і що вони одержать у цій кузні характерів, залежить положення нашої спільноти у цій країні.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Громадські наради.

У п'ятницю, 13-го серпня, відбулись в залі церкви Св. Володимира в Ню Йорку громадські наради, організатором яких була „Комісія Правної Допомоги Новоприбулим" Асоціяції кол. українських політв'язнів (АУПВ) в ЗДА. Учасники зборів вислухали інформаційні доповіді представників Комісії: інженера Т. Левчука та І. Шарая-Самійленка про вжиті Комісією заходи перед найвищими законодавчими та урядовими чинниками в справі легалізації правного стану частини кол. укр. ДП, які імігрували до ЗДА з неточними персональними даними, які були ними пороблені під страхом смертельної репатріяції до СССР. Учасники наради дізналися, що після переведених зусиль та великої впертої праці перед найвищими чинниками в Вашингтоні, піднята Комісією справа знаходиться на щасливій дорозі та вже є в центрі уваги і студій для її позитивної розв'язки.

Учасники зборів з задоволенням відмітили ролю в цій акції УПЦ в ЗДА, як духового репрезентативного опікуна в діяльності Комісії.

Звіти Комісії вислухали учасники зборів з великою увагою та обговорили під знаком дальшої активности. В заключенні діяльність Комісії, як і пляни її на майбутнє, були одностайно схвалені та прийнято резолюцію про упорядкування цієї акції між українськими організаціями в ЗДА. У нарадах прийняли участь представники УККА та українських організацій Ню Йорку і представник УПЦ.

І. Ш. С.

Дітройт, Міш.

Плян праці Л. М. Клюбу.

В суботу, дня 18 вересня 1954 року в год. 6 вечора, в Інтернаціональному Інституті, ріг Kirby і John R. — відкриття Мистецької Виставки артиста-маляра Едварда Козака з нагоди його 25-тирічного ювілею його творчого шляху. Привітання та пояснення Виставки — артист-маляр Яків Гніздовський з Ню Йорку.

В неділю, 19. вересня 1954 року в год. 2 пополудні — Пояснення Виставки для молоді. Того ж дня в год. 6 вечором, велика заля Інтернаціонального Інституту. — Вечір з нагоди 25-тирічного Ювілею мистецької творчости Едварда Козака. В програмі — доповідь арт.-маляр Якова Гніздовського. Вслово від ред. Романа Купчинського, виступ письменника Івана Керницького, Гриць Зозуля у виконанні корифея українського театру Йосипа Гірняка. Скрипка проф. Марко Лепкий та хор під керуванням Ярослава Филипова.

В суботу, 2 жовтня 1954 року, Інтернаціональний Інститут, доповідь д-ра Антона Рудницького з Філядельфії: „Шляхи розвитку української музики".

В неділю, 3 жовтня 1954 року, велика заля Інтернаціонального Інституту, 7-ма год. вечором, концерт феноменальної дитини, піяністка — Романа Рудницького.

В неділю, 17 жовтня 1954 року, Інтернаціональний Інститут, год. 6.30 вечора проф. Роман Бжеський: Микола Куліш і його твори. Вечір дискусійний.

Субота, 30 жовтня 1954 року. Обговорення твору Василя Барки „Рай". Беруть участь проф. Іван Розгін (природа в творі), ред. Павло Маляр (підсовєтська дійсність), проф. Фаліна Любінецька (виховне значення твору).

В неділю, 14 листопада 1954 року — Вечір, присвячений Кобзарському мистецтву. У вечері беруть участь мистці-кобзарі: Григорій Китастий та Григорій Назаренко.

В неділю, 28 листопада 1954 року, доповідь проф. Мирона Дольницького. В другій частині вечора виступить поет Олекса Веретенченко з новими творами, як теж п. Ольга Шустер, сопрано. 6-та год. вечором. Інт. Інститут.

В неділю, 12 грудня 1954 року — Вечір, присвячений творчості композитора Василя Барвінського з доповіддю д-ра Василя Витвицького. Велика заля Інтернаціонального Інституту, год. 7-ма веч.

В неділю, 19 грудня 1954 року вечір творчости письменниці Софії Парфанович та поета Костя Вагилевича.

У приготуванні: Вечір молодих творчих сил. Вечір творів композитора Михайла Гайворонського. Великий Баль Літературно-Мистецького Клюбу, та інші імпрези.

Дільний член Правління, ред. Юрій Кошельник покинув наше місто. Він приступає до організації Літературно - Мистецького Клюбу в Сент Пол.

Н. Н.

Бофало, Н. Й.

Річниця Бродів.

Заходами Братства кол. Вояків І-ої Української Дивізії УНА, Станиця в Бофало, дня 25 липня 1954 (неділя) на Влеркак в Бофало відбулася Свячкова Академія для відзначення 10-ї річниці Бою під Бродами.

Програму цієї імпрези виповнили: Вступне слово Чмола; святочна промова сот. Ліщинського (учасника Бродів, відзначеного військовими відзнаками, зо рані інвалід), хорові точки хору „Броди" під диригентурою В. Будного, та деклямація Н. Стецьків. Ціла програма по мистецьки була уложена, дбайливо приготована, а також і гарно виконана.

Імпреза ця була одною з найкращих, тим більше, що відбулася на Влекрак, де громадське життя організації не зовсім осоплена. Усі виконавці доложили максимум своїх зусиль, щоби програма була випала якнайкраще. Всі точки випали дуже гарно та зворушували до глибини душі і серця слухачів, які, не дивлячись на велику гарячу, виповнили по береги залю.

Не одній прибувшій матері стискалося серце й тиснулися сльози на самий спогад про Броди, то однак зміст самої програми, був бадьорий. Програма ще й тим була цікава, що всі точки були новими; фортепіяновий супровід укладу проф. Василя Безкоровайного був у руках Т. Депутат. Диктор М. Ставничий. Мистецьке оформлення сцени А. Антонишина. Організатором та керівником хору „Броди" треба побажати успіхів в дальшій їхній праці.

Шкода, що цю таку важну академію організували самі учасники бою під Бродами і не запросили до співпраці інші українські організації. Слід підкреслити, що за Бродами стоїть громадянство, дарма, що дехто ще й не доцінює та справу Української Дивізії розцінює під самого себе, по своєму. Бій під Бродами увійшов в українській Пантеон, звідки цілі українські покоління будуть черпати нові сили у змагу та побудову Української Самостійної, Соборної Держави.

Ховайло.

● **Над Окінавою**, одним з японських островів, де є сильна американська морсько-летунська база, перейшов сильний торнадо. Одного дня гураган мав силу 145 миль на годину. Важкі американські бомбардувальники, стаціоновані на Окінаві, сподіваючися заповідженої хуртовини, відлетіли на Філіппіни, щоб оминути загрузу з нею.

● **Берил Ротвел**, 29-літня стюардеса на пасажирському літаку, що віз „вікендових" прогулянковців з Англії до Франції, врятувала життя 31 пасажирам. Коли зіпсувався один мотор в двомоторовому літаку, літак приземлився і загорівся. Стюардеса заспокоїла пасажирів і всім їм допомогла вискочити з літака, після чого вискочило 5 членів залоги і остання — вона. Її вважачили, як героїню.

Господарські Вісті

В Швайцарії менше купують американських товарів

На знак протесту проти збільшення в ЗДА мита на швайцарські годинники, в деяких містах Швайцарії менше купують американських товарів. ЗДА досі були найбільшим ринком для швайцарських годинників. Представник годинникарської промисловости заявив, що підвищення мита на швайцарські годинники в ЗДА не буде мати більшого впливу на швайцарський імпорт із ЗДА, і швайцарські промисловці не впливають на бойкот американських товарів, а роблять це швайцарські комуністи. Але деякі покупці уневажнили свої замовлення на американські авта, а також деякі крамарі відмовляються купувати американських цигарки. Уряди чотирьох швайцарських кантонів (Женевського, Бернського, Солотурнського і Найшательського) а також деякі міста з годинникарською продукцією знову просили федеральний уряд, щоб протестував у Вашингтоні проти збільшення мита на швайцарські годинники.

Валютове зарядження в Бразилії зменшить ціну на каву в ЗДА

З Ріо де Жанейро повідомляють, що внаслідок валютового зарядження подешевіє кава й какао в ЗДА. Бразилійський уряд дозволив експортерам кави 20 відсотків долярів, здобутих за вивіз кави до ЗДА, вимінювати на вільному ринку. Урядова ціна за один доляр виносить 24 крузейри, а на вільному ринку платиться за один американський доляр від 63 до 68 крузейрів. Уряд бразилії надіє, що за один фунт кави 87 центів, але експортери зможуть знизити ціну на каву, бо втрату покриють собі тими долярами, що їх зможуть продати на вільному ринку. Передбачають, що фунт кави в ЗДА подешевшає на 10 центів.

Збільшується продукція вина в Каліфорнії

З Сан Франсіско повідомляють, що Каліфорнія в місяці червні цього року виславла 8,582,496 гальонів вина, це значить трохи більше як у тому самому місяці минулого року, і на 10,12 відсотка більше як в роках від 1949 до 1952. Вивезено 1,735,511 гальонів столового вина, 6,803,980 гальонів десерового вина і 45,005 гальонів шампанського вина.

А все ж таки — тільки „Южная Россия"

(Закінчення зі стор. 2)

останній сторінці є замітка про „Російський переклад Страбона". Там читаємо: „В 1879 році — 75 років тому — відомий знавець античної літератури Федір Міщенко видав свій переклад „Географії" Страбона". Виходить зовсім логічно: українець Федір Міщенко зробив переклад „Географії" Страбона, що тепер його большевики називають „русским переводом". Досліно так само, як з винаходами літака, електрики, радіо і всіх технічних відкрить. Їх зробили тільки „русскіє". Далі на цій же сторінці написано: „В 1804 році — 150 років тому — народився Филипп Брун. Ціле своє життя він присвятив дослідженню історії Південної („Южной" — рек.). Росії. Ф. Брун протягом довгих років читав лекцій в Новоросійському університеті (Одеса)". Чи хтось ще має сумнів, що Филипп Брун, будучи довгий час професором Одеського Університету, жив не в Україні і займався вивченням історії не України, а „Южной России"? Якщо такі сумніви є, радимо не тільки читати „Вокруг Света", а й дивитися, що теper роблять московські большевики „вокруг света" і в нашій поневоленій Україні.

(микос)

Вступайте в члени УНСОЮЗУ!

Демократи поділилися в оцінці виступу Мічелла

Вашингтон. — Демократична Партія поділилася в оцінці виступу голови Крайового Демократичного Комітету Стіфена А. Мічелла проти президента Айзенгавера на зборах Американського Товариства Адвокатів в Шікаго. Мічелл твердив, що Айзенгавер наказав Комісії Атомової Енергії укласти контракт з з фірмою, в якій одним із директорів є його приятель Боббі Джовнес, хоч оферти інших фірм були кориснiші. Демократичний сенатор Естес Кіфовер заявив, що Мічелл пішов у своїх обвинуваченнях „задалеко". Подібно заявив і демократичний сенатор Волтер Ф. Джордж: „Я знаю Боббі Джовнеса і його родину аж до його діда, і не допускаю, щоб він міг старатися впливати на президента, до якого відноситься з найбільшою пошаною". Але демократичний сенатор Алберт Ґор заявив, що після виборів буде домагатися слідства в цій справі. Отже, демократичні сенатори розходяться в тому, чи треба атакувати безпосередньо особу Айзенгавера. Сенатор, який просив не називати його прізвища, сказав, що справу, яку порушив Мічелл, мав порушити один сенатор в Сенаті під час дискусії над атомовим законопроєктом, але інші сенатори відмовили його від цього.

Перестає бути аквокатом той, хто покликається на П'яту Поправку

Шікаго. — Комісія для дослідження комуністичної тактики, стратегії і цілей на 77-ій річній Конвенції Товариства Американських Адвокатів вирішила, що кожний адвокат, який під час переслухань покликається на П'яту Поправку до Конституції, щоб самому себе не оскаржити — позбавляється звання адвоката. Проти такого адвоката треба негайно вести акцію на терені адвокатського товариства і відобрати йому право виконувати адвокатську практику. Ця сама комісія заявила, що це відноситься і до тих усіх адвокатів, які вже покликалися на П'яту Поправку до Конституції, відмовляючись відповідати на запити про свої зв'язки з комуністичною партією. Такі адвокати — стверджує комісія, — „автоматично дискваліфікують себе як негідні виконувати адвокатську практику в стейтових або федеральних судах". Комісія домагається, щоб стейтові і місцеві філії Американського Адвокатського Товариства повели акцію проти цих адвокатів.

Завинили і МекКарті і Армія — твердить підкомісія

Вашингтон. — Асистент сенатора Чарлза Е. Поттера, голови Сенатської Підкомісії, яка вела слідство в справі спору Стівенса і сенатора МекКарті, заявив, що вже виготовлено звіт про це слідство, в якому стверджується, що завинили обидві сторони: сенатор Джозеф МекКарті і Армія, тобто її секретар Роберт Стівенс та дорадник Джан Дж. Адамс. В звіті стверджено також вину і правного дорадника сенатора МекКарті — Роя М. Кона. Рой Кон — сказано в звіті — використовував своє становище для того, щоб здобути привілеї для свого приятеля і бувшого безплатного дорадника Сенатської Слідчої Підкомісії Дейвіда Шайна. Сенатор МекКарті завинив у тому, що не перешкодив тим заходам свого співробітника. Вина Стівенса в тому, що він не виказав „потрібної адміністраційної здібности", бо „керувався тим, щоб якнайшвидше закінчити слідство в справі комуністичних впливів в армії, роблячи уступки воякові Шайнові". Правний дорадник армії Адамс „понизив себе" тим, що брав участь в „товарообміні", який вівся в справі прилеїв для Шайна. Сенатор Поттер зараз після закінчення слідства заявив був, що треба звільнити обох правних дорадників: Кона і Адамса. Кон сам зрезиґнував, а Адамс заявив, що не думає резиґнувати.

● **Східню Бенґалію,** в Пакистані, навістила страшна повінь, якої не пам'ятають найстарші люди. Виступили з берегів Врамапутра і Ґанґ. Коло 10 мільйонів людей покинули свої доми. Нещастя погіршується масовою втечею з залитих і загрожених обширів — диких звірів і змій, що переходять у вищеположені околиці, пристановища втікачів. У місті Дакка 15 осіб померло від укушень отруйними зміями.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Бережуть Єлисавету від атентату

Белфест, Півн. Ірляндія. — Північно-ірляндська поліція заарештувала трьох підозрілих осіб в автомобілі біля містечка Нюрі, за 45 миль на південь від Белфесту на кордоні між Північною Ірляндією, що належить до Британської Імперії, та Ірляндською Республікою. Заарештовані мали при собі стрільну зброю і вибуховий прилад. Чотири інші особи, що їх хотіла затримати поліція, втекли автом, користаючи з нічної темряви. Арештування стоїть у зв'язку з названими заходами обережности, викликаними приїздом Єлисавети II на кілька годин до Бельфесту, звідки вона відлетіла назад до свого замку в Шотляндії. Коли королева, під час своєї післякоронаційної подорожі по країнах Імперії, прибула в липні 1953 року до Північної Ірляндії, ірляндські націоналісти, зорганізовані у підпільній організації, званій Ірляндською Республіканською Армією, яка змагає до об'єднання обох частин Ірляндії в одній державі, зірвали залізничий міст і пошкодили електрівню на знак протесту проти перебування королеви в Ірляндії.

16 народів облегшують торгівлю з комуністами

Лондон. — На основі порозуміння між ЗДА й Англією, під натиском цієї останньої, порозуміння, що його згодом затвердили ще 14 інших держав, які є делеґовані Об'єднаними Націями для нагляду за торгівлею між Сходом і Заходом, скреслено з листи заборонених стратегічних матеріялів цілий ряд предметів. Таким чином в Англії негайно звільнено з-під заборони товари вартістю $14 мільйонів, що їх замовив ще на початку цього року Совєтський Союз. СССР взагалі замовив був в Англії товарів на $112 мільйонів, але з них тільки на $56 мільйонів товарів запробовано, бо решта підлягала експортовій заборони, як артикули стратеґічної вартости. У найближчому часі представники 16 держав мають вирішити, чи улаштування сталеварні належить до заборонених, чи дозволених для експорту предметів. Якщо його визнають „нестратегічним", тоді Англія зможе зреалізувати „бизнес" з Совєтами на $28 мільйонів. Таким чином торгівля з Совєтами дістає новий поштовх — коментує цю подію американська преса.

Невдалий похід індійських націоналістів

Ню Делі, Індія. — Заповіджений на останню неділю „мирний" похід індійських націоналістів на португальську посілість Гоя на південно-західньому узбережжі Індії, закінчився невдачею, і в Гої панує тепер спокій. 600,000 мешканців житі в Гої, що 400 років належить Португалії. Вона обурилась спробою індійських націоналістів силою приєднати цю португальську колонію до Індії. Португальці змобілізували поліцію й побудували барикади. Проте похід націоналістів не вдався, бо по другому боці кордону Гої сама індійська поліція не допускала демонстрантів, садовила їх на вантажні авта і відсилала вглиб Індії. Португалія вислала кружляк з військом, що без бою відібрало один форт, захоплений націоналістами. На безкровний характер цих сутичок і на рішення Індії стриматись від активної допомоги націоналістам вплинула стихійна неприхильна реакція у широкому світі на акцію Індії — насильно відібрати від Португалії її останні колишні колоніяльні посілості в Індії. Англія, Бразилія і цілий ряд інших держав інтервеніювали в цій справі у індійського прем'єра Неру, дораджуючи мирну полагоду справи. Індійський уряд гостро відповів Англії і Бразилії, але, очевидячки, взяв під увагу опінію закордону.

Розбився літак з в'єтнамськими втікачами

Сайгон, В'єтнам. — 46 осіб згинули в катастрофі французького літака, який перевозив в'єтнамських утікачів із Ганой на південь. Між убитими більшість жінок і дітей. Врятувалася тільки одна жінка з дитиною і троє з чотирьох членів залоги. Це був один із французьких військових транспортових літаків, які перевозять тепер по 2 до 3 тисяч втікачів з обширу Ганой на південь від 17 рівнобіжника. Це перший нещасливий випадок, спричинений зіпсуттям мотора. Тим часом до порту Гайфонґ прибуло вже 6 американських евакуаційних кораблів, а дальші є в дорозі. — Один з в'єтнамських науковців, що недавно вернувся на батьківщину, заявив, що він знайшов В'єтнам у „стані страшної політичної анархії". — На середу 18 ц. м. призначено виміну першої партії 700 полонених французів, в'єтнамців і комуністичних в'єтмінців. По обох сторонах є по яких 10,000 полонених.

Посмертна Згадка

ПАЗЯ ІВАНИЦЬКА, довголітня членкиця Бр. св. Арх. Михаїла відд. 211 УНСоюзу в Стейплетон, С. А., Н. Й., померла по довгій недузі в 68. році життя дня 11-го серпня 1954 р. Покійна походила зі села Грусятичі, повіт Бібрка, Зах. Україна. До Союзу вступила 1929 р. Покійна була спокійної вдачі, дуже багато працювала для Братства, відділу і парафії. Покійна полишила в смутку сина Теодора, 3 дочки, Катерину, Гелену, Марію, 3 зятів, 1 невістку і 6 внуків. Похорон відбувся 13-го серпня з похоронного заведення до церкви Пресв. Тройці при участи Родини, Знайомих і Членів Б-ва і відділу на вічний спочинок на цвинтар St. Mary Cemetery, S. I. — В. Й П.!

Т. Соколовський, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В СВОБОДІ!

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ...
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС!

ТАРЗАН, ч. 3328. На ратунок.

—Ви лежите на шкірах, в які вас зашиють, — сказав Ерот. — Я прийшов сюди, щоб вас зашити в мішок.

— Тільки я можу вас врятувати, — прошепотів він. — Обіцяйте бути моєю дружиною, і я заступлюся за вас перед Немоною. — Не торкайся мене!, — закричала вона. — Я радніше згину!

Нагло пролунав тихий рик з вікна. Ерот глянув вгору і зблід зі страху.

Він залишив дівчину і схопився на ноги, втікаючи з кімнати.